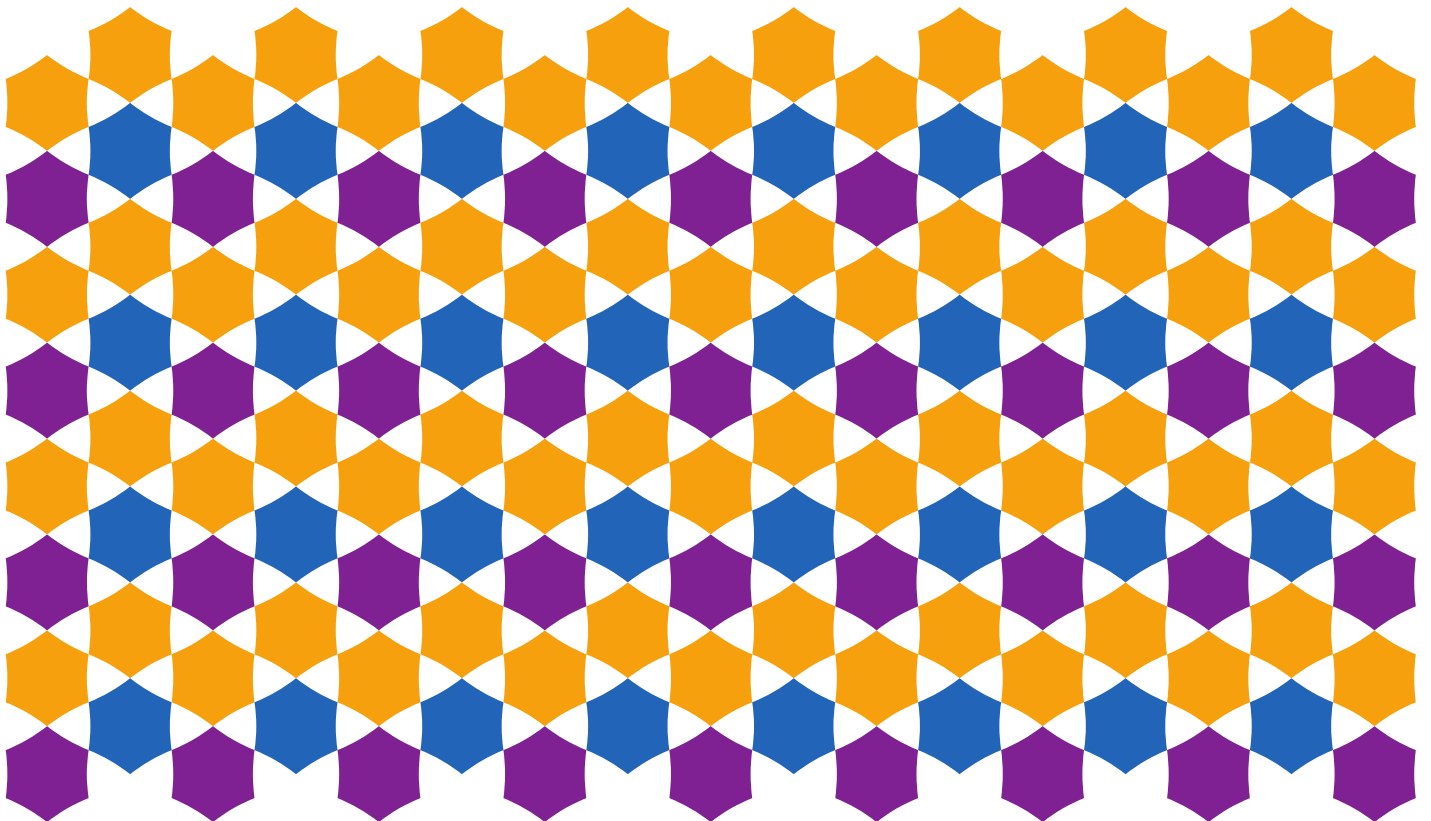

Vägledning för pilotutvärdering av förskolläro- och grundläroarutbildning

Innehåll

Inledning.....	4
Pilotutvärdering av förskolläro- och grundläroarutbildning.....	5
Bakgrund och utgångspunkter.....	5
Pilotutvärderingen	8
Omfattning och urval.....	8
Underlag för bedömning	9
Bedömargruppen	12
Bedömning, yttrande och beslut.....	13
Bilaga 1. Aspekter och bedömningsgrunder - vägledning	14
Bilaga 2. Urval av mål.....	21

Inledning

Denna vägledning omfattar pilotutvärderingen av förskolläro-och grundläroarutbildningen. Vägledningen tar sin utgångspunkt i det nationella system för kvalitetssäkring av högre utbildning, som Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har fått i uppdrag av regeringen att vidareutveckla och implementera i enlighet med Regeringens skrivelse *Kvalitetssäkring av högre utbildning* (2015/16:76).

Pilotutvärderingen syftar till att pröva metoden för utbildningsutvärdering i det nya nationella kvalitetssäkringssystemet. När den aktuella pilotutvärderingen har slutförts, kommer metoden att utvärderas och eventuella justeringar av metoden att genomföras. Därefter kommer en vägledning för utbildningsutvärdering att utarbetas och beslutas av UKÄ.

Om någon eller några av de utbildningar som ingår i pilotutvärderingen inte får omdömet hög kvalitet, kommer dessa att ingå i den ordinarie utvärderingen av förskolläro- och grundläroarutbildningar.

Pilotutvärdering av förskolläro- och grundläroarutbildning

Bakgrund och utgångspunkter

Kvalitetssäkring av högre utbildning

Universitet och högskolor och Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har gemensamt ansvar för kvalitetssäkring av högre utbildning i Sverige. Syftena med UKÄ:s granskningar är dels att kontrollera utbildningarnas resultat, dels att bidra till lärosätenas arbete med kvalitetsutveckling av högre utbildning. Det nya system för kvalitetssäkring av högre utbildning, som UKÄ har fått i uppdrag av regeringen att utveckla, består av följande fyra komponenter:

- examenstillståndsprövningar
- granskningar av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete
- utbildningsutvärderingar
- tematiska utvärderingar.

UKÄ:s ambition har varit att utveckla en modell för det nya kvalitetssäkringssystemet som kan användas för alla fyra komponenter men som också kan vara ett stöd i lärosätenas interna kvalitetsarbete. Modellen är uppbyggd kring fyra aspektområden och tre perspektiv, som tillsammans spänner över såväl tillämplig svensk lag och förordning som ESG (*Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area*)¹ och utgör den gemensamma grunden för systemets fyra komponenter. Aspektområdena är:

- styrning och organisation
- miljö, resurser och område
- utformning, genomförande och resultat
- uppföljning, åtgärder och återkoppling.

De tre perspektiven är:

- studenters och doktoranders perspektiv
- arbetslivets perspektiv
- jämställdhetsperspektiv.

---

¹ De europeiska principer för kvalitetssäkring av högre utbildning som tagits fram inom ramen för Bolognasamarbetet.

Inom varje aspektområde och perspektiv har UKÄ i dialog med företrädare för lärosätena, lärare, studenter, doktorander och arbetslivet tagit fram kvalitetsaspekter och bedömningsgrunder. Granskningarna baseras på kollegial bedömning av en oberoende extern bedömargrupp som vanligtvis består av sakkunniga, student- eller doktorandrepresentanter och företrädare för arbetslivet, som alla har samma formella status.

Fig 1. Modellen över UKÄ:s kvalitetssäkringssystem.

Utbildningsutvärderingar

Samtliga utbildningar ska omfattas av kvalitetssäkring. Det sker dels genom lärosätenas ansvar för att själva kvalitetssäkra de utbildningar som de erbjuder, dels genom att UKÄ utvärderar ett urval av utbildningar på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. UKÄ:s utbildningsutvärderingar utgår från kraven i högskolelagen, högskoleförordningen, samt från ESG.

I enlighet med regeringens skrivelse ska utbildningsutvärderingarna fokusera på faktiska förhållanden och resultat, det vill säga hur utbildningen uppfyller kraven i tillämplig lag och förordning. Hänsyn ska även tas till ESG. Vidare har utbildningsutvärderingarna fokus på hur utbildningen säkerställer att studenterna ges goda förutsättningar att nå målen i examensordningen² och på hur lärosätet säkerställer att studenterna uppnått examensmålen när examen utfärdas. Granskningarna fokuserar även på hur väl uppföljnings-, åtgärds- och återkopplingsrutiner på ett systematiskt sätt bidrar till att säkra och utveckla kvaliteten i den granskade utbildningen.

Utbildningsutvärderingarna omfattas av samtliga ovannämnda aspektområden och perspektiv utom aspektområdet styrning och organisation.

² Med examensordningen avses bilaga 2 till högskoleförordningen samt bilaga till förordningen (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet och bilaga till förordning (2007:1164) för Försvarshögskolan. Hädanefter används begreppet examensordning med denna betydelse.

Utbildningsutvärderingarna ska även bidra till lärosätets kvalitetsutveckling genom att bedömnarna i sitt yttrande ger återkoppling på såväl goda exempel som utvecklingsområden de har identifierat. Processen för utbildningsutvärdering är densamma oavsett typ av examen. Illustrationen nedan visar processen för pilotutvärderingen. Utbildningar som får omdömet ifrågasatt kommer att ingå i den ordinarie utvärderingen av förskolläraryrkes- och grundläraryrkesutbildningar.

Process för pilotutvärdering av förskolläraryrkes- och grundläraryrkesutbildningar

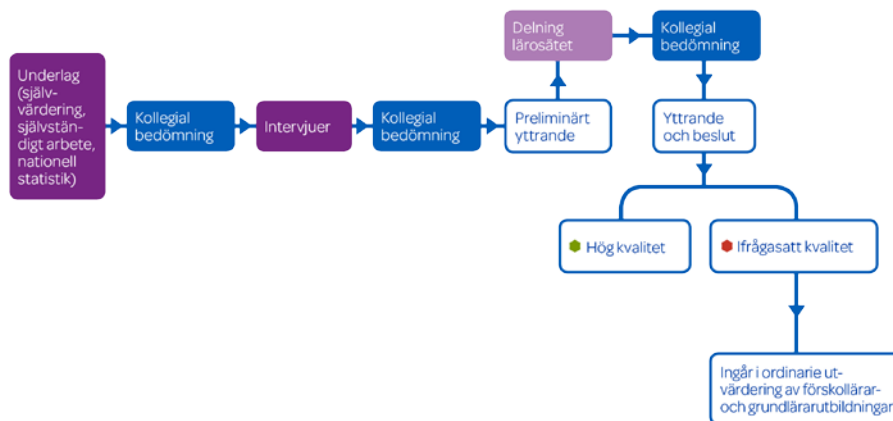

Fig.2. processbild pilotutvärderingen

Utvärdering av lärarutbildningen

År 2007-2008, genomfördes en omfattande förändring av lärarutbildningen. Den nya lärarutbildningen startade 2011 på de flesta lärosäten, efter det att lärosätena beviljats examenstillstånd. Sedan dess har ytterligare examenstillstånd beviljats för såväl förskole-, grund- som olika ämneslärarexamina.

Lärarutbildningarna ingick inte bland de utvärderade utbildningarna i kvalitetssäkringssystemet 2011-2014. I Regeringens skrivelse från december 2015 (2015/16:76) framgår att "(...) för några yrkesexamina finns ett fortsatt behov av att få en nationell bild av kvaliteten och att det därför är viktigt att vissa utbildningsutvärderingar även fortsättningsvis utförs med regelbundenhet. Detta gäller främst vissa legitimationsgrundande examina, t.ex. lärarexamina, där det är av särskilt intresse att utbildningarna håller hög kvalitet och är likvärdiga ur ett nationellt perspektiv och därför bör granskas inom en sexårsperiod."³ UKÄ har utifrån detta beslutat att utvärdering av den nya lärarutbildningen ska göras. Utvärderingen omfattar utbildningar som leder till förskolläraryrkesexamen, grundläraryrkesexamen, ämneslärarexamen och yrkeslärarexamen. Inom ramen för ämneslärarexamen utvärderas även kompletterande pedagogisk utbildning (KPU).

³ Regeringens skrivelse *Kvalitetssäkring av högre utbildning* 2015/16:76. (Sid16).

Pilotutvärderingen

Pilotutvärderingen omfattar ett urval av förskollärary- och grundläraryutbildningar. Syftet med pilotomgången är att pröva hur väl metoden för utbildningsutvärdering fungerar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Pilotomgången för förskollärary- och grundläraryutbildning påbörjas i september 2016 och planeras vara färdig vid årsskiftet 2017/2018. Efter eventuella justeringar av metoden kommer utvärderingen av samtliga förskolläraryutbildningar och grundläraryutbildningar att påbörjas.

I arbetet med att utveckla upplägget för utvärderingen av läraryutbildningen, har UKÄ sammankallat ett antal personer till en rådgivande grupp som representerar olika lärosäten. Den rådgivande gruppens roll har varit att i samråd med UKÄ diskutera utvärderingens inriktning på vissa ämnen, ta fram mål, diskutera bedömningsgrunder och vägledning. Den rådgivande gruppen har även fungerat som ett "bollplank" i olika avseenden inför läraryutbildningsutvärderingen. De personer som ingår i gruppen är väl förtrogna med examensmål, utbildningsplaner, kursplaner, lärandemål och har även en god överblick över läraryutbildningen i sin helhet samt kunskap om läraryutbildningens komplexitet. Under 2016 har den rådgivande gruppen hittills träffats fyra gånger. Den rådgivande gruppen för läraryutbildning består av följande deltagare:

- Anders Olsson, utbildningschef på fakulteten för lärande och samhälle, Malmö högskola
- Annika Lilja, universitetslektor, studierektor, institutionen för didaktik och pedagogisk profession, Göteborgs universitet
- Astrid Pettersson, professor i pedagogik med inriktning mot utvärdering och matematikämnets didaktik, Stockholms universitet
- Gun Lundberg, universitetslektor, institutionen för språkstudier, Umeå universitet
- Helena Loborg, utbildningsledare, kansliet för utbildningsvetenskap (KFU), Linköpings universitet
- Kerstin Ericson, utbildningsledare, läraryutbildningen, Stiftelsen Högskolan i Jönköping
- Maj Asplund Carlsson, professor i utbildningsvetenskap, Högskolan Väst samt gästlärare vid Göteborgs universitet
- Per-Henrik Holgersson, prefekt, lektor i musikpedagogik, institutionen för musik, pedagogik och samhälle, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm.

Omfattning och urval

Urvalet av lärosäten till pilotutvärderingen av förskollärary- och grundläraryutbildning grundas primärt på lärosätenas intresseanmälningar att delta i pilotutvärderingen. Sammanlagt tolv lärosäten anmälde intresse för att delta med en eller flera utbildningar. Av dessa valdes åtta utbildningar ut. Utöver intresseanmälan baserades urvalet på antal nybörjarstuderande på förskolläraryutbildningen respektive grundläraryutbildningens olika inriktningar 2014/15 och geografisk spridning. Då det också har bedömts som angeläget att något lärosäte med enskild huvudman finns representerat i piloten har även huvudmannaskapet beaktats i urvalet.

Följande lärosäten ingår i pilotutvärderingen av förskollärary- och grundläraryutbildning:

Lärosäte	Deltar i piloten med följande utbildning
Högskolan Kristianstad	Förskolläraryutbildning
Mälardalens högskola	Förskolläraryutbildning
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	Grundläraryutbildning inriktning fritidshem
Umeå universitet	Grundläraryutbildning inriktning fritidshem
Karlstads universitet	Grundläraryutbildning inriktning förskoleklass och åk 1-3
Linköpings universitet	Grundläraryutbildning inriktning förskoleklass och åk 1-3
Göteborgs universitet	Grundläraryutbildning inriktning åk 4-6
Malmö högskola	Grundläraryutbildning inriktning åk 4-6

Fig. 3. Tabell över lärosäten som ingår i pilotutvärderingen.

Utvärderingen omfattar samtliga delar av utbildningen det vill säga utbildningsvetenskaplig kärna (UVK), verksamhetsförlagd utbildning (VFU) samt ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier. Detta innebär att i självvärderingen ska lärosätet under varje aspekt, redogöra för hur bedömningsgrunden uppnås i utbildningen.

I pilotutvärderingen kommer en särskild fördjupning att göras inom vissa områden/ämnen. För förskolläraryexamen är det förskolepedagogiskt område och för grundläraryutbildningen med inriktning mot fritidshem är det fritidspedagogiskt område. För övriga inriktningar inom grundläraryutbildningen sker fördjupningen inom ämnena matematik och svenska. Detta innebär att där det är relevant för lärosätet att exemplifiera kring ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier i självvärderingen ska exempel ges från dessa områden/ämnen. För grundläraryutbildning inriktning förskoleklass och årskurs 1-3 och grundläraryutbildning inriktning årskurs 4-6 ska de självständiga arbetena som ingår i urvalet vara skrivna inom ämnena matematik och svenska. Dessa ämnen är centrala i båda utbildningarna. Många studenter skriver även sina självständiga arbeten i dessa ämnen vilket ger stöd för detta ämnesurval. För förskolläraryexamen ska studenten fullgjort ett självständigt arbete inom det förskolepedagogiska området. För grundläraryexamen med inriktning mot arbete i fritidshem ska studenten ha fullgjort ett självständigt arbete inom det fritidspedagogiska området.

Underlag för bedömning

Underlag för bedömningen inom pilotutvärderingen utgörs av en självvärdering (inklusive länkar till kursplaner och utbildningsplaner samt bilaga med lärartabell), självständiga arbeten, nationell statistik samt intervjuer.

Lärosätets självvärdering med bilaga

Lärosätet ombeds att skriva en självvärdering per utbildning som ska utvärderas. Självvärderingen ska utgå från aktuella förhållanden för utbildningen, företrädesvis från innevarande termin samt de två närmast föregående terminerna. Självvärderingen baseras på kvalitetsaspekter och bedömningsgrunder inom aspektområdena miljö, resurser och område; utformning, genomförande och resultat; uppföljning, åtgärder

och återkoppling samt de tre perspektiven: arbetslivets perspektiv; studenters perspektiv och jämställdhetsperspektiv.

Självvärderingen syftar till att ge lärosätet möjlighet att visa att den utvärderade utbildningen uppfyller bedömningsgrunderna för aspektområdena och perspektiven. Lärosätet ombeds att beskriva, analysera och värdera med exempel hur det på ett systematiskt sätt säkerställer och följer upp den utvärderade utbildningens kvalitet samt hur det säkerställer att studenter uppnått examensmålen när examen utfärdas. Fokus i redogörelserna bör vara på att med exempel visa hur uppföljning, åtgärder för att hantera identifierade brister och för att bevara och utveckla styrkor samt återkoppling bidrar till att förbättra utbildningen på ett systematiskt sätt. I självvärderingen bör lärosätet därför ge exempel som beskriver såväl styrkor som identifierade utvecklingsområden, inklusive planerade och genomförda åtgärder för att vidareutveckla utbildningen. Detta syftar till att ge bedömarna en förståelse för utbildningen som helhet och på vilket sätt interna processer fungerar kvalitetsdrivande.

De beskrivande delarna bör vara kortfattade för att ge utrymme åt analyserande och värderande resonemang.

Inom aspektområdet utformning, genomförande och resultat har den rådgivande gruppen för lärarutbildning tillsammans med UKÄ, och i dialog med högskolesektorn, gjort ett urval av examensmål. Utgångspunkten har varit att minst ett mål per kunskapsform ska ingå. De valda målen är till sin natur övergripande vilket innebär att de fångar det centrala delarna i utbildningen. Dessutom täcks många av de andra målen i examensordningen för respektive lärarexamen in inom ramen för de valda målen. De valda målen finns listade bilaga 2. Lärosätet bör där det är relevant hänvisa med länkar till kursplaner och utbildningsplaner för att ge möjlighet för bedömarna att bättre förstå utbildningens utformning och genomförande och förtydliga med exemplifieringar. Lärosätet bör även ange de källor som analysen utgår från och gärna även redovisa år och månad för respektive källa.

Som en bilaga till självvärderingen är lärartabeller med information om lärarresurs, forskningsaktivitet hos lärare i utbildningen, antal aktiva doktorander.

Självvärderingen ska lämnas in till UKÄ 14 december. Detta sker genom att lärosätet laddar upp självvärderingen i UKÄ Direkt. Självvärderingen bör sammanlagt inte överskrida 25 A4-sidor exklusive bilagor (se självvärderingsmall bilaga 3).

Självständiga arbeten

Ett slumpmässigt urval av alla godkända arbeten kommer att granskas. Det gäller samtliga godkända arbeten de senaste åren från 1 september 2015 t.o.m 31 augusti 2016. Bedömarna ska i de självständiga arbetena bedöma om studenterna visar att de uppfyller mål tre inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen för respektive lärarexamen. Det är UKÄ tillsammans med den rådgivande gruppen för lärarutbildning som har gjort detta urval av mål. Målet är enligt nedan (se även bilaga 2):

visa kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Det slumpmässiga urvalet av självständiga arbeten som ska ingå i utvärderingen görs utifrån tidigare använd förekomstmodell⁴ där maximalt 16 självständiga arbeten per utbildning kan ingå. Det finns inte någon nedre gräns för antal självständiga arbeten. Även de utbildningar som ännu inte har genererat några självständiga arbeten ska ingå i utvärderingen. Snarast möjligt efter upptaktsmötet, dock senast efter tre veckor, laddar lärosätet upp listor i UKÄ Direkt på samtliga självständiga arbeten som är aktuella inom ramen för utvärderingen, där sedan ett slumpvist urval sker.

När det slumpvisa urvalet har skett blir lärosätet ombett att ladda upp de självständiga arbetena i UKÄ Direkt. De självständiga arbetena ska vara avidentifierat med avseende på studentens identitet.

Övrigt bedömningsunderlag

Inför granskningarna tar UKÄ fram sådant underlag om lärosätet och utbildningen som har relevans för utvärderingen. När det gäller pilotutvärderingen av lärarutbildningen rör det sig om nationell statistik som visar på genomströmningen. Materialet utgör ett underlag för diskussion och frågor vid intervjun. Lärosätet kommer att få ta del av underlagen i god tid före intervjun.

Intervjuer

Intervjuer med företrädare för den granskade utbildningen, inklusive lärare och studenter, ger bedömarna en möjlighet att få en klagörande bild av utbildningen som framträder i självvärdering, självständiga arbeten och andra underlag.

Lärosätesintervjun syftar till att komplettera de underlag som lärosätet har bifogat. Bedömarna ges också möjlighet att stämma av om befintlig information har tolkats rätt. Intervjun blir även ett tillfälle för lärosätet att träffa bedömarna och lämna eventuell kompletterande muntlig information, som förtydligar självvärderingen. Det är lärosätet som avgör vilka som ska delta i intervjun.

Syftet med studentintervjun är att komplettera de övriga underlagen med studenternas erfarenheter av i vilken utsträckning utbildningen ger tillräckliga förutsättningar för att de ska ha möjlighet att uppnå de nationella examensmålen. Studentintervjuerna kan dessutom belysa områden som bedömarna behöver fästa särskild uppmärksamhet vid när de bedömer utbildningens kvalitet. De studenter som deltar i intervjun bör ha närmat sig slutet av sin utbildning. Studenter som ska delta i intervjun bör i första hand vara utsedda av en studentorganisation som antingen tillhör en studentkår eller själv uppbär kårstatus vid lärosätet. Om studentkåren inte har resurser för att säkerställa att rekryteringen fungerar, kommer UKÄ att i samråd med lärosätets kvalitetssamordnare, eller annan utsedd person, säkerställa att studenter rekryteras till intervjuerna. Studenterna får lärosätets självvärdering i god tid före intervjun.

Intervjuer med både lärosätesrepresentanter och studenter genomförs i form av webbmöten. Mötena bör vara korta men kan variera i omfång beroende på hur många frågor bedömggruppen har. Ett intervjutillfälle tar cirka en timma. Både lärosätet och studenterna får information om de frågeområden som bedömarna vill ta upp under intervjutillfället samt instruktioner kring intervjun i god tid innan intervjun äger rum.

---

⁴ Modellen användes vid kvalitetssäkringssystemet 2011-2016. Utgångspunkten är att storleken på ett givet urval beror på populationens storlek, säkerhetsnivå (som sänks från 95 % till 90 %), samt vid vilken fördelning i populationen som båda kategorierna representeras i urvalet (i modellen används 10 % och 20 %)

Bedömargruppen

UKÄ har efter ett nomineringsförfarande utsett två bedömargrupper till den aktuella pilotutvärderingen. Bedömargrupperna består av sakkunniga, arbetslivsföreträdare och student- eller doktorandrepresentanter. Bedömargruppen ska sammantaget ha så bred och djup kompetens att den kan bedöma samtliga aspektområden och perspektiv. Hänsyn har tagits till jäv, jämn könsfördelning och geografisk spridning, samt erfarenhet av peer review-arbete. För de arbetslivsrepresentanter som utsetts, har gällt att dessa ska vara legitimerade förskollärare respektive lärare och behöriga att undervisa i förskolan respektive grundskolans årskurs 1-3, alternativt årskurs 4-6. Vid rekrytering av studeranderepresentanter har utgångspunkten varit att de ska vara inskrivna vid en utbildning inom förskollärary- eller grundläraryutbildningen. För såväl arbetslivs- som studeranderepresentanterna har dokumenterad erfarenhet av arbete med frågor inom de områden som ingår i utvärderingen bedömts som meriterande.

I båda bedömargrupperna har UKÄ utsett en ordförande som tillsammans med UKÄ:s projektledare leder utvärderingsprocessen. Bedömargruppen i pilotutvärderingen av förskolläraryutbildning består av följande personer:

- Ingegerd Tallberg Broman, professor em. i pedagogik vid Malmö högskola (ordförande)
- Ann Quennerstedt, professor i pedagogik vid Örebro universitet
- Per Edberg, förskollärare, Umeå kommun
- Sofia Olukemi Nordling, studerande på förskolläraryutbildningen vid Göteborgs universitet.

Bedömargruppen i pilotutvärderingen av grundläraryutbildning består av följande personer:

- Monika Vinterek, professor i pedagogiskt arbete vid Högskolan Dalarna (ordförande)
- Anne-Li Lindgren, professor i barn och ungdomsvetenskap vid Stockholms universitet
- Andreas Lund, professor, vid Institutt for laererutdanning og skoleforskning, Oslo universitet
- Gunilla Edström, lärare, Huddinge kommun
- Mandus Pettersson, studerande på grundläraryutbildningen vid Linköpings universitet.

Alla bedömare kommer att genomgå en utbildning i UKÄ:s utvärderings- och arbetsmetod. I deras uppdrag ingår att

- diskutera bedömningsgrunderna utifrån arbetslivets perspektiv, studenters perspektiv och ämnes-/utbildnings-/lärosätetsperspektiv
- delta i möten under hela utvärderingsprocessen
- vara representerade vid upptaktsmöte med de lärosäten som ingår i pilotutvärderingen
- granska de olika bedömningsunderlagen, skriftligt motivera omdömena och i det ange vilket eller vilka underlag omdömena grundas på
- gemensamt förbereda frågor till intervjuer med studenter, lärare och ledning vid lärosätet
- sammanfatta bedömningar i ett gemensamt yttrande inklusive bedömargruppens förslag till samlat omdöme/förslag till beslut

- bidra till metodutveckling av komponenten utbildningsutvärdering

Bedömning, yttrande och beslut

Samtliga underlag ska vägas in i bedömargruppens bedömning av hur väl utbildningen uppfyller bedömningsgrunderna och om de granskade aspektområdena och perspektiven kan godkännas. Samtliga ingående aspektområden och perspektiv ska bedömas som tillfredställande för att utbildningen ska kunna bedömas hålla hög kvalitet.

Bedömargruppens bedömningar och resonemang redovisas i ett yttrande där det klart och tydligt framgår vad som inte bedöms hålla tillräcklig kvalitet vid ett eventuellt ifrågasättande. Reflektioner och återkoppling från bedömarna ges ett stort utrymme. En del av yttrandet kan också innehålla goda exempel som bedömargruppen vill lyfta fram i syfte att skapa ett lärande som kan spridas till andra lärosäten.

Lärosätet kommer att få möjlighet att lämna synpunkter på bedömargruppens preliminära yttrande i samband med delning. Det slutliga yttrandet kommer sedan att ligga till grund för UKÄ:s beslut om utbildningen håller hög kvalitet. De utbildningar som får omdömet hög kvalitet kommer inte att genomgå förnyad granskning när de ordinarie granskningarna startar. Om en utbildning däremot inte bedöms ha hög kvalitet i pilotstudien kommer den att inkluderas i de ordinarie granskningarna. Efter att pilotstudien avslutats kommer metoden att justeras vid behov innan de ordinarie granskningarna av förskolläraryrket, grundläraryrket, ämnesläraryrket och yrkesläraryrket startar. Information om de beslut som fattas om utbildningar publiceras på www.uka.se.

Bilaga 1. Aspekter och bedömningsgrunder - vägledning

Vägledning
Aspektområde: Miljö, resurs och område
1. Aspekt: Yrkesexamen
Bedömningsgrund: A. Definitionen och avgränsningen av yrkesutbildningen är adekvat och överensstämmer med yrkesexamen i examensordningen. <i>(Referens: Bestämmelser för all utbildning HF 6 kap, examensbeskrivningar bilaga 2 till högskoleförordningen)</i>
Vägledning lärosäten: Beskriv översiktligt definitionen och avgränsningen av utbildningen i relation till examensordningen och hur fördelningen av de ingående delarna UVK, VFU, ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier relaterar till varandra och examensordningen.
Vägledning bedömare: Bedöm och motivera hurvida utbildningen uppfyller de krav som finns i examensordningen för yrkesexamen samt hur utbildningens samtliga delar hänger ihop.
2. Aspekt: Personal
Bedömningsgrunder: A. Antalet lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens innehåll och genomförande. <i>(Referens: Kvalitetskrav (HL 1 kap 4 §). Lärare Uppgifter (HL 3 kap 1 §). Behörig och bedömningsgrunder vid anställning (HF 4 kap 3-4 §). Undervisande personal (ESG 1.5). Läranderesurser och studentstöd (ESG 1.6).)</i> B. Lärarnas sammantagna kompetens och kompetensutveckling följs systematiskt upp för att säkerställa att utbildningen håller hög kvalitet. Resultat av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter. <i>(Referenser: Kvalitetskrav (HL 1 kap 4 §). Informationshantering (ESG 1.7). Kontinuerlig uppföljning och regelbunden granskning av utbildningarna (ESG 1.9).)</i>
Vägledning lärosätet: Beskriv, analysera och värdera med hjälp av exempel hur <ul style="list-style-type: none">
- lärarna och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga/pedagogiska/professionsrelaterade) ser ut i förhållande till utbildningen, att den är adekvat och står i proportion till undervisning, handledning och examination
- förutsättningar skapas på utbildningsnivå så att lärare kan ta ansvar för och utveckla kompetensen både individuellt och kollegialt
- lärarnas sammantagna kompetens och kompetensutveckling systematiskt följs upp och hur resultat från uppföljning vid behov leder till åtgärder för kvalitetsutveckling som återkopplas till relevanta intressenter. Redogör för utbildningens samtliga delar. Fyll i lärartabellen.

Vägledning bedömarna:

Bedöm och motivera huruvida

- antalet lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat för undervisning, handledning och examination
- det finns förutsättningar för lärarna att ta ansvar för att utveckla sin kompetens både individuellt och kollegialt
- lärarkompetens och lärarkapacitet präglas av stabilitet och varaktighet
- lärarnas sammantagna kompetens och kompetensutveckling systematiskt följs upp och hur resultat från uppföljning vid behov leder till åtgärder för kvalitetsutveckling som återkopplas till relevanta intressenter.

3. Aspekt: Utbildningsmiljö**Bedömningsgrunder:**

- A.** Det finns en för utbildningen relevant vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och relevant samverkan sker med det omgivande samhället. (Referenser: *Samband forskning- och utbildning (HL 1 kap, 3 §). Undervisande personal (ESG 1.5).*)
- B.** Utbildningens forskningsanknytning och samverkan med det omgivande samhället följs systematiskt upp för att säkerställa att utbildningen håller hög kvalitet. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter. (Referenser: *Kvalitetskrav (HL 1 kap 4 §). Informationshantering (ESG 1.7). Kontinuerlig uppföljning och regelbunden granskning av utbildningarna (ESG 1.9).*)

Vägledning lärosätet:

Beskriv, analysera och värdera med hjälp av exempel

- utbildningens vetenskapliga/konstnärliga miljö och på vilket sätt verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning
- på vilket sätt studenterna genom utbildningen får delta i en forskande kontext och tillägna sig ett forskande förhållningssätt
- utbildningsmiljöns samverkan med det omgivande samhället
- hur sambandet mellan forskning och utbildning och samverkan med det omgivande samhället systematiskt följs upp, vilka åtgärder som vidtas och hur återkoppling sker till relevanta intressenter.

Redogör för utbildningens samtliga delar:

Vägledning bedömaren:

Bedöm och motivera

- huruvida verksamheten bedrivs på ett sådant sätt att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning
- huruvida det finns lärare som forskar och publicerar sig inom området knutna till utbildningen och/eller forskningsaktiva lärare som är aktiva i utvecklingen av utbildningen och undervisningen
- hur studenterna genom utbildningen får delta i en forskande kontext och tillägna sig ett forskande förhållningssätt
- hur samverkan bedrivs med det omgivande samhället
- hur utbildningsmiljön systematiskt följs upp och hur resultat från uppföljning vid behov leder till åtgärder för kvalitetsutveckling som återkopplas till relevanta intressenter.

4. Aspekt: Måluppfyllelse - kunskap och förståelse

Bedömningsgrunder:

- A. Utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer att studenterna uppnått målen (se bilaga 2) inom kunskapsformen - kunskap och förståelse - i examensordningen när examen utfärdas. (Referenser: Bestämmelser för all utbildning (HF 6 kap, examensbeskrivningar bilaga 2 till högskoleförordningen), Mål för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (HL 1 kap, 8 §, 9 §). Utformning och inrättande av utbildning (ESG 1.2).)
- B. Utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och inbjuder studenterna att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna och detta återspeglas i bedömningen av studenterna. (Referenser: Studentinflytande (HL 1 kap 4 a §). Studentcentrerat lärande, undervisning och bedömning (ESG 1.3).)
- C. Utbildningens utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp och resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter. (Referenser: Kvalitetskrav (HL 1 kap 4 §). Informationshantering (ESG 1.7). Kontinuerlig uppföljning och regelbunden granskning av utbildningarna (ESG 1.9).)

Vägledning lärosätet:

Beskriv, analysera och värdera med hjälp av exempel hur

- utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer att studenterna uppnått målen när examen utfärdas
- utbildningens utformning visar på en progression och att det finns en koppling mellan examensmål, lärandemål, lärandeaktiviteter och examination
- utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och tar hänsyn till studenternas förutsättningar och behov och studenterna ges möjlighet att slutföra utbildningen inom planerad studietid
- utbildningen arbetar för att studenterna utvecklar förmågan att ta eget ansvar för sitt lärande
- utbildningen systematiskt följs upp och hur resultat från uppföljning vid behov leder till åtgärder för kvalitetsutveckling som återkopplas till relevanta intressenter.

Beskrivning, analys och värdering av bedömningsgrunderna B och C kan redovisas samlat för de tre målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse.

Redogör för utbildningens delar: UVK, samt ämnes- ämnesdidaktiska studier. (Inte VFU.) Vid redogörelse för ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier ska när det gäller förskolläraexamen exempel hämtas från det förskolepedagogiska området. På motsvarande sätt ska för grundlärarexamen med inriktning fritidshem exempel hämtas från det fritidspedagogiska området. För grundlärarexamen förskoleklass och åk 1-3 och åk 4-6 hämtas exempel från matematik och svenska.

Vägledning bedömare:

Bedöm och motivera hur

- utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer att studenterna uppnått målen när examen utfärdas
- utbildningens utformning visar på en progression och att det finns en koppling mellan examensmål, lärandemål, lärandeaktiviteter och examination
- utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och tar hänsyn till studenternas förutsättningar och behov och studenterna ges möjlighet att slutföra utbildningen inom planerad studietid
- utbildningen arbetar för att studenterna utvecklar förmågan att ta eget ansvar för sitt lärande

- utbildningen systematiskt följs upp och hur resultat från uppföljning vid behov leder till åtgärder för kvalitetsutveckling som återkopplas till relevanta intressenter.

5. Aspekt: Måluppfyllelse - färdighet och förmåga

Bedömningsgrunder:

- Utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer att studenterna uppnått målen (se bilaga 2) inom kunskapsformen - färdighet och förmåga - i examensordningen när examen utfärdas. (Referenser: Bestämmelser för all utbildning (HF 6 kap, examensbeskrivningar bilaga 2 till högskoleförordningen), Mål för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (HL 1 kap, 8 §, 9 §). Utformning och inrättande av utbildning (ESG 1.2).)
- Utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och inbjuder studenterna att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna och detta återspeglas i bedömningen av studenterna. (Referenser: Studentinflytande (HL 1 kap 4 a §). Studentcentrerat lärande, undervisning och bedömning (ESG 1.3).)
- Utbildningens utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp och resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter. (Referenser: Kvalitetskrav (HL 1 kap 4 §). Informationshantering (ESG 1.7), Kontinuerlig uppföljning och regelbunden granskning av utbildningarna (ESG 1.9).)

Vägledning lärosätet:

Beskriv, analysera och värdera med hjälp av exempel hur

- utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer att studenterna uppnår målen
- utbildningens utformning visar på en progression och att det finns en koppling mellan examensmål, lärandemål, lärandeaktiviteter och examination
- utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och tar hänsyn till studenternas förutsättningar och behov och studenterna ges möjlighet att slutföra utbildningen inom planerad studietid
- utbildningen arbetar för att studenterna utvecklar förmågan att ta eget ansvar för sitt lärande
- utbildningen systematiskt följs upp och hur resultat från uppföljning vid behov leder till åtgärder för kvalitetsutveckling som återkopplas till relevanta intressenter.

Beskrivning, analys och värdering av bedömningsgrunderna B och C kan redovisas samlat för de två målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga.

Redogör för utbildningens samtliga delar: UVK, VFU samt ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier. Vid redogörelse för ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier ska när det gäller forskollärarexamen exempel hämtas från det forskolepedagogiska området. På motsvarande sätt ska för grundlärarexamen med inriktning fritidshem exempel hämtas från det fritidspedagogiska området. För grundlärarexamen förskoleklass och åk1-3 och åk 4-6 hämtas exempel från matematik och svenska.

Vägledning bedömare:

Bedöm och motivera hur

- utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer att studenterna uppnått målen när examen utfärdas
- utbildningens utformning visar på en progression och att det finns en koppling mellan examensmål, lärandemål, lärandeaktiviteter och examination
- utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och tar hänsyn till studenternas förutsättningar och behov och studenterna ges möjlighet att slutföra utbildningen inom planerad studietid
- utbildningen arbetar för att studenterna utvecklar förmågan att ta eget ansvar för sitt lärande

- utbildningen systematiskt följs upp och hur resultat från uppföljning vid behov leder till åtgärder för kvalitetsutveckling som återkopplas till relevanta intressenter.

6. Aspekt: Måluppfyllelse - värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömningsgrunder:

- Utbildningen säkerställer genom utformning, genomförande och examination att studenterna uppnått målen (*se bilaga 2*) inom kunskapsformen - värderingsförmåga och förhållningssätt - i examensordningen när examen utfärdas. (Referenser: *Bestämmelser för all utbildning (HF 6 kap, examensbeskrivningar bilaga 2 till högskoleförordningen), Mål för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (HL 1 kap, 8 §, 9 §). Utformning och inrättande av utbildning (ESG 1.2).*)
- Utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och inbjuder studenterna att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna och detta återspeglas i bedömningen av studenterna. (Referenser: *Studentinflytande (HL 1 kap 4 a §) Studentcentrerat lärande, undervisning och bedömning (ESG 1.3).*)
- Utbildnings utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp och resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter. (Referenser: *Kvalitetskrav (HL 1 kap 4 §) Informationshantering (ESG 1.7). Kontinuerlig uppföljning och regelbunden granskning av utbildningarna (ESG 1.9).*)

Vägledning lärosätet:

Beskriv, analysera och värdera med hjälp av exempel hur

- utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer att studenterna uppnår målen
- utbildningens utformning visar på en progression och att det finns en koppling mellan examensmål, lärandemål, lärandeaktiviteter och examination
- utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och tar hänsyn till studenternas förutsättningar och behov och studenterna ges möjlighet att slutföra utbildningen inom planerad studietid
- utbildningen arbetar för att studenterna utvecklar förmågan att ta eget ansvar för sitt lärande
- utbildningen systematiskt följs upp och hur resultat från uppföljning vid behov leder till åtgärder för kvalitetsutveckling som återkopplas till relevanta intressenter.

Redogör för utbildningens samtliga delar: UVK, VFU samt ämnes- ämnesdidaktiska studier. Vid redogörelse för ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier ska när det gäller förskollärarexamen exempel hämtas från det förskolepedagogiska området. På motsvarande sätt ska för grundlärarexamen med inriktning fritidshem exempel hämtas från det fritidspedagogiska området. För grundlärarexamen förskoleklass och åk1-3 och åk 4-6 hämtas exempel från matematik och svenska.

Vägledning bedömare:

Bedöm och motivera hur

- utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer att studenterna uppnått målen när examen utfärdas
- utbildningens utformning visar på en progression och att det finns en koppling mellan examensmål, lärandemål, lärandeaktiviteter och examination
- utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och tar hänsyn till studenternas förutsättningar och behov och studenterna ges möjlighet att slutföra utbildningen inom planerad studietid
- utbildningen arbetar för att studenterna utvecklar förmågan att ta eget ansvar för sitt lärande
- utbildningen systematiskt följs upp och hur resultat från uppföljning vid behov leder till åtgärder för kvalitetsutveckling som återkopplas till relevanta intressenter.

Arbetslivsperspektiv

Bedömningsgrunder:

- A. Utbildningen är användbar och förbereder studenter/doktorander för ett föränderligt arbetsliv. (Referens: Mål för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (HL 1 kap, 8 §, 9 §))
- B. Utbildningens utformning och genomförande följs systematiskt upp för att säkerställa att utbildningen är användbar och förbereder för arbetslivet. Resultaten av en uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter. (Referenser: Kvalitetskrav (HL 1 kap 4 §) Informationshantering (ESG 1.7). Kontinuerlig uppföljning och regelbunden granskning av utbildningarna (ESG 1.9))

Vägledning lärosätena:

Beskriv, analysera och värdera med hjälp av exempel

- hur utbildningens användbarhet och förberedelse för arbetslivet säkerställs genom utbildningens innehåll och utformning
- på vilka sätt ansvariga för utbildningen inhämtar sådan information som är relevant för utbildningens kvalitetssäkring och utveckling avseende dess användbarhet och förberedelse för arbetslivet
- hur ansvariga på utbildningen arbetar med alumners erfarenheter i kvalitetssäkringen och utvecklingen av utbildningens användbarhet och förberedelse för arbetslivet
- hur arbetslivsperspektivet systematiskt följs upp i syfte att säkerställa att utbildningen är användbar och förbereder studenterna för ett föränderligt arbetsliv, och hur resultat från uppföljning vid behov leder till åtgärder för kvalitetsutveckling som återkopplas till relevanta intressenter.

Vägledning bedömare:

Bedöm och motivera

- vad det är i utbildningens innehåll och utformning som säkerställer att utbildningen är användbar och att den förbereder studenterna för ett föränderligt arbetsliv
- hur ansvariga på utbildningen inhämtar information som är relevant för utbildningens kvalitetssäkring och utveckling avseende dess användbarhet och förberedelse för arbetsliv
- hur ansvariga på utbildningen tar tillvara alumners erfarenheter i kvalitetssäkringen och utvecklingen av utbildningens
- hur arbetslivsperspektivet systematiskt följs upp i syfte att säkerställa att utbildningen är användbar och förbereder studenterna för ett föränderligt arbetsliv, och hur resultat från uppföljning vid behov leder till åtgärder för kvalitetsutveckling som återkopplas till relevanta intressenter.

Studentperspektiv

Bedömningsgrunder:

- A. Utbildningen verkar för att studenterna ska ta en aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningen (Referenser: Studentinflytande (HL 1 kap 4 a §) Kursvärderingar (HF 1 kap 14§). Utformning och inrättande av utbildning (ESG 1.2) Studentcentrerat lärande, undervisning och bedömning (ESG 1.3).)
- B. Utbildningen följs systematiskt upp för att säkerställa att studentinflytandet används i kvalitetssäkring och utveckling av utbildningen. Resultaten av en uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter. (Referenser: Kvalitetskrav (HL 1 kap 4 §). Informationshantering (ESG 1.7) Kontinuerlig uppföljning och regelbunden granskning av utbildningarna (ESG 1.9))

<p>Vägledning lärosätet: Beskriv, analysera och värdera med hjälp av exempel hur</p> <ul style="list-style-type: none"> - utbildningen verkar för att studenterna ska ta aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningen - studenters synpunkter på utbildningen samlas in, sammanställs och redovisas för studenterna och används i kvalitetssäkring och utveckling av utbildningen.
<p>Vägledning bedömare: Bedöm och motivera hur</p> <ul style="list-style-type: none"> - utbildningen verkar för att studenterna ska ta aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningen - studenters perspektiv systematiskt följs upp och hur resultat från uppföljning vid behov leder till åtgärder för kvalitetsutveckling som återkopplas till relevanta intressenter.
<p>Jämställdhetsperspektiv</p>
<p>Bedömningsgrunder:</p> <p>A. Ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i utbildningens utformning och genomförande. (Referenser: Jämställdhet (HL 1 kap 5 §). Policy för kvalitetssäkring (ESG 1.1))</p> <p>B. Utbildningen följs systematiskt upp för att säkerställa att ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i utbildningens utformning och genomförande. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter. (Referenser: Kvalitetskrav (HL 1 kap 4 §). Informationshantering (ESG 1.7) Kontinuerlig uppföljning och regelbunden granskning av utbildningarna (ESG 1.9).)</p>
<p>Vägledning lärosätet: Beskriv, analysera och värdera med hjälp av exempel hur</p> <ul style="list-style-type: none"> - ett jämställdhetsperspektiv integreras i utformning och genomförande av utbildningen med avseende på exempelvis kursplaner, studentlitteratur, studentpopulation och genomströmning av manliga och kvinnliga studenter - jämställdhetsperspektivet systematiskt följs upp och hur resultat från uppföljning vid behov leder till åtgärder för kvalitetsutveckling som återkopplas till relevanta intressenter.
<p>Vägledning bedömare: Bedöm och motivera hur</p> <ul style="list-style-type: none"> - ett jämställdhetsperspektiv integreras i utformning och genomförande av utbildningen med avseende på exempelvis kursplaner, studentlitteratur, studentpopulation och genomströmning av manliga och kvinnliga studenter - jämställdhetsperspektivet systematiskt följs upp och hur resultat från uppföljning vid behov leder till åtgärder för kvalitetsutveckling som återkopplas till relevanta intressenter.

Bilaga 2. Urval av mål

Förskolläraryxamen

Aspekt: Kunskap och förståelse

1. visa sådana kunskaper inom det förskolepedagogiska området och sådana ämneskunskaper, inbegripet kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen
2. visa sådana kunskaper i förskoledidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det förskolepedagogiska området och inom de ämnesområden som utbildningen avser samt för yrkesutövningen i övrigt
3. visa kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt om relationen mellanvetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Aspekt: Färdighet och förmåga

1. visa förmåga att tillämpa sådan förskoledidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det förskolepedagogiska området och inom de ämnesområden som utbildningen avser samt för yrkesutövningen i övrigt
2. visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje barns lärande och utveckling

Aspekt: Värderingsförmåga och förhållningssätt

1. visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling

Grundlärarexamen med inriktning fritidshem

Aspekt: Kunskap och förståelse

1. visa sådana kunskaper inom det fritidspedagogiska området och sådana ämneskunskaper, inbegripet kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen
2. visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det fritidspedagogiska området och inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt
3. visa kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen

Aspekt: Färdighet och förmåga

1. visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det fritidspedagogiska området och inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt
2. visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling

Aspekt: Värderingsförmåga och förhållningssätt

1. visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling

Grundlärarexamen med inriktning förskoleklass och åk 1-3

Aspekt: Kunskap och förståelse

1. visa sådana ämneskunskaper, inbegripet insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen
2. visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt
3. visa kunskap om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen

Aspekt: Färdighet och förmåga

1. visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt
2. visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling

Aspekt: Värderingsförmåga och förhållningssätt

1. visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling

Grundlärarexamen med inriktning åk 4-6**Aspekt: Kunskap och förståelse**

1. visa sådana ämneskunskaper, inbegripet insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen
2. visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt
3. visa kunskap om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen

Aspekt: Färdighet och förmåga

1. visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt
2. visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling

Aspekt: Värderingsförmåga och förhållningssätt

1. visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling.